

SI DŽEJ TJUDOR

ČIČA GLIŠA

Prevela
Dijana Radinović

■ Laguna ■

Naslov originala

C. J. Tudor

THE CHALK MAN

Copyright © C. J. Tudor, 2018

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Beti. Obema.

Prolog

Glava devojčice počivala je na gomilici narandžastosmeđeg lišća.

Njene bademaste oči bile su uprte u krošnje platana, bukvi i hrastova, ali nisu videle prste sunca što su se pažljivo provlačili kroz granje i zlatom prskali šumsko tlo. Nisu treptale dok su sjajne crne bube gamizale preko njihovih zenica. Ništa više nisu videle sem tmine.

Malo dalje, bleđa šaka pružila se iz svog malog pokrova od lišća kao da traži pomoć ili potvrdu da nije sama. Nijednog nije bilo. Ostatak tela ležao je van domašaja, skriven po drugim zavučanim mestima po šumi.

Nedaleko odatle pukla je grančica, glasno kao petarda u tišini, i jato ptica prhnulo je iz krošanja. Neko je došao.

Kleknuo je pored devojčice praznih očiju. Nežno ju je pogladio po kosi, prstima uzdrhtalim od uzbuđenja pomilovao je po hladnom obrazu. Onda je podigao glavu, otresao nekoliko listova što su se zalepili za iskidane ivice vrata, pa

je pažljivo spustio u torbu, gde se ugnezdila među izlomljenim komadićima krede.

Zamislio se na trenutak, pa zavukao ruku u torbu i sklopio joj oči. Zatim je zakopčao torbu, ustao i odneo je.

Posle nekoliko sati stigli su policajci i forenzičari. Označavali su brojevima, fotografisali, pretraživali, pa naposletku odneli telo devojčice u mrtvačnicu, gde je ležalo nekoliko nedelja kao da čeka da ga kompletiraju.

Do toga nikad nije došlo. Uprkos opsežnim potragama, ispitivanjima i apelima, glava ni uz sav trud detektiva i žitelja grada nikad nije pronađena i devojčica iz šume nikad više nije bila sastavljena.

2016.

Počnimo od početka.

Problem je bio u tome što nikad nismo uspeli da se slo-
žimo oko toga kad je tačno počelo. Je li to bilo onda kad je
Debeli Gev dobio kanticu kreda za rođendan? Je li to bilo
kad smo počeli da crtamo čiča gliše ili kad su oni počeli sami
da se pojavljuju? Onda kad je došlo do one strašne nesreće?
Ili kad su pronašli prvi leš?

Ishodišta koliko ti volja. A svako bi se valjda moglo naz-
vati početkom. Ja ipak mislim da je sve počelo na dan vašara.
Taj dan najbolje pamtim. Zbog Valcer-devojčice, naravno, ali
i zbog toga što je tog dana sve prestalo da bude normalno.

Ako je naš svet bio snežna kugla, tog dana je naišao neki
nemarni bog, snažno je protresao i vratio na mesto. Čak i
kad su se pahuljice slegle, ništa više nije bilo kao pre. Ne baš.
Možda je, gledano kroz staklo, sve izgledalo isto, ali unutra
je bilo drugačije.

Tog sam dana upoznao i gospodina Halorana, te je, pret-
postavljam, sasvim zgodan da se uzme za početak.

1986.

– Edi, biće danas oluje.

Moj tata je voleo da predviđa vreme dubokim autoritativnim glasom kao ljudi s televizije. Uvek bi prognozu izgovarao sa potpunom sigurnošću iako je najčešće grešio.

Pogledao sam kroz prozor u vedro nebo bez oblaka, tako plavo da si morao da čkiljiš dok ga gledaš.

– Tata, ne čini se da će biti oluje – rekao sam žvaćući zalogaj sendviča sa sirom.

– To je zato što je neće ni biti – reče mama, koja je iznenada ušla u kuhinju, nečujno kao neki nindža. – Na BBC-ju kažu da će celog vikenda biti vruće i sunčano... a ti, Edi, ne govori punih usta – dodala je.

– Hm – na to će tata, što je uvek radio kad se ne bi slagao s mamom, ali se nije usuđivao da joj kaže da greši.

Niko se nije usuđivao da protivureči mami. Mama je bila – zapravo i dalje je – prilično strašna. Bila je visoka i imala kratku crnu kosu i smeđe oči, koje bi igrale kad je lepo raspoložena, a pocrnele i sevale kad se naljuti (a nisi želeo da je naljutiš baš kao ni Neverovatnog Halka).

Mama je bila doktor, ali ne običan doktor koji je ljudima ušivao noge i davao ti injekcije kad se razboliš. Tata mi je jednom rekao da mama „pomaže ženama u nevolji“. Nije kazao u kakvoj to nevolji, ali pretpostavljam da je morala biti neka gadna čim ti treba doktor.

I tata je radio, ali od kuće. Pisao je za časopise i novine. Ne sve vreme. Ponekad bi jadikovao kako niko neće da mu da posao ili bi uz gorak osmeh rekao: – Ovog meseca prosto nema mojih čitalaca, Edi.

Kad sam bio mali, meni to što je radio nije izgledalo kao pravi posao. Ne za jednog tatu.

Jedan tata treba da nosi odelo i kravatu i da ujutru odlazi na posao, a uveče se vraća kući na večeru. Moj tata je odlazio na posao u radnu sobu i sedao za kompjuter u pidžami i majici, a ponekad se ne bi ni očešljao.

Moj tata nije ni izgledao kao ostale tate. Imao je dugu čupavu bradu i dugačku kosu, koju je vezivao u rep. Nosio je podsečene iscepane farmerke, čak i po zimi, i isprane majice sa nazivima prastarih grupa kao što su *Led Cepelin* i *Hu*. A ponekad je nosio i sandale.

Debeli Gev je rekao da je moj tata „prokleti hipik“. I verovatno je bio u pravu. Tad sam, međutim, to shvatio kao uvredu i gurnuo ga, a on se zaletio u mene, pa sam se kući oteturao s nekoliko novih modrica i krvavog nosa.

Kasnije smo se, naravno, pomirili. Debeli Gev je umeo da bude pravi krelac – bio je od one debele dece koja uvek moraju da budu najbučnija i najodvratnija kako bi odbila prave napasnike – ali je isto tako bio i moj najbolji drug i najodanija i najvelikodušnija osoba koju sam znao.

– Prijatelji se čuvaju, Edi Monstrume – rekao mi je jednom sav ozbiljan. – Prijatelji su ti sve.

Monstrum mi je bio nadimak. Prišili su mi ga zato što se prezivam Adams kao junaci *Porodice Adams*. Naravno, njihov klinac se zvao Pagzli, a Edi je bio klinac iz *Monstruma*,* ali u to vreme to je imalo smisla i nadimak mi se primio, kako to već s nadimcima biva.

Edi Monstrum, Debeli Gev, Metalni Miki (zbog ogromne proteze na zubima), Hopo (Dejvid Hopkins) i Niki. To je bila naša ekipa. Niki nije imala nadimak zato što je bila devojčica, iako je davala sve od sebe da se pravi da to nije. Psovala je kao dečak, verala se na drveće kao dečak i tukla se gotovo jednako dobro kao većina dečaka, ali je ipak izgledala kao devojčica. I to veoma lepa devojčica, duge riđe kose i bele kože posute mnoštvom sićušnih smeđih pegica. Mada, ja to nikad nisam primećivao.

Trebalo je da se svi nađemo u subotu. Viđali smo se gotovo svake subote i odlazili jedni kod drugih ili na igralište, a ponekad i u šumu. Ova subota je, međutim, bila posebna jer je bio vašar. Dolazio je svake godine i održavao se u parku, blizu reke. Ove godine su nam prvi put dozvolili da idemo sami, bez odraslih da paze na nas.

Nedeljama smo se tome radovali, još otkako su po gradu polepili plakate. Biće tamo i autodrom i balerina i leteći ćilim i tvister. Izgledalo je super.

– Nego – kazao sam pojevši sendvič što sam brže mogao – rekao sam ostalima da ćemo se naći ispred parka u dva.

– Pa, drži se glavnih puteva kad budeš išao tamo – reče mama. – Nemoj da ideš prečicama niti da pričaš i sa kim koga ne poznaješ.

– Neću.

* *The Munsters* – američka serija iz šezdesetih o dobroćudnim čudovištima. (Prim. prev.)

Skliznuo sam sa stolice i pošao ka vratima.

– I ponesi torbicu.

– *Ali mamaaaaaa!*

– Vozaćeš se po raznim vrteškama. Novčanik će ti ispasti iz džepa. Torbica. Nema rasprave.

Zinuo sam, pa zatvorio usta. Obrazi su mi goreli. Mrzeo sam glupu bubreg-torbicu. To nose debeli turisti. Ni pred kim neću izgledati kul, posebno ne pred Niki. Ali kad je mama bila takva, s njom stvarno nije bilo rasprave.

– U redu.

Nije bilo u redu, ali video sam da se kazaljka na kuhinjskom satu bliži dvojci i morao sam da krenem. Otrčao sam uz stepenice, uzeo glupu torbicu i stavio novčanik u nju. Imao sam celih pet funti. Čitavo bogatstvo. Onda sam se sjurio dole.

– Vidimo se!

– Lepo se provedi!

Uopšte nisam sumnjao da ću se lepo provesti. Sunce je sijalo. Nosio sam omiljenu majicu i starke. Već sam čuo potmulo gruvanje vašaarske muzike i osećao miris pljeskavica i šećerne vune. Dan će biti savršen.

Debeli Gev, Hopo i Metalni Miki već su čekali pred kapijom kad sam stigao.

– Hej, Edi Monstrume, dobra ti pederuša! – povikao je Debeli Gev.

Buknuo sam se i pokazao mu srednji prst. Hopo i Metalni Miki su se zacerekali na tu foru. Onda je Hopo, koji je uvek bio najfiniji i mirotvorac, kazao Debelom Gevu: – Tvoje bermude su još pederastije, krele.

Debeli Gev se nacerio, dohvatio porub bermuda, pa zai-grao podižući visoko debele noge kao da je balerina. I to je

bila fora s Debelim Gevom. Nikad nisi mogao da ga uvrediš jer njega prosto nije bilo briga. Ili je bar tako navodio ljude da misle.

– Svejedno je neću nositi – rekao sam pošto sam se, iako mi je Hopo priskočio u pomoć, osećao glupo zbog torbice.

Otkopčao sam je, tutnuo novčanik u džep bermuda, pa se osvrnuo okolo. Oko parka se pružala živa ograda. Zavukao sam torbicu u živicu tako da je onaj ko tuda prolazi ne vidi, ali ne previše duboko da ne mogu posle da je dohvatim.

– Jesi li siguran da hoćeš tu da je ostaviš? – upita Hopo.

– Da, šta ako ti *mamica* sazna? – reče Metalni Miki onako posprdno i pevljivo kako je umeo.

Iako je bio deo naše ekipe i najbolji drug Debelog Geva, Metalni Miki mi se nikad nije naročito dopadao. Imao je u sebi neku crtu hladnu i ružnu poput proteze koju je nosio. No to možda i nije bilo tako čudno kad se uzme u obzir ko mu je brat.

– Briga me – slagah i slegnuh ramenima.

– Koga briga? – nestrpljivo reče Debeli Gev. – Ajd' da zaboravimo na prokletu torbicu i pođemo. Hoću prvo na tvister.

Metalni Miki i Hopo su krenuli – obično smo radili kako Debeli Gev hoće. Verovatno zato što je bio najveći i najglasniji.

– Ali Niki još nije došla – rekoh.

– Pa šta? – na to će Metalni Miki. – Ona uvek kasni. Ajmo. Naći će nas.

Miki je bio u pravu. Niki je stvarno stalno kasnila. Ipak, nismo se tako dogovorili. Trebalo je da se držimo zajedno. Nije bilo bezbedno biti sam na vašaru. Posebno za jednu devojčicu.

– Ajde da je sačekamo još pet minuta – rekoh.

– Je l' ti to *ozbiljno*?! – uzviknuo je Debeli Gev pokušavajući najbolje što je umeo – a to će reći loše – da imitira Džona Mekinroa.

Debeli Gev je često izvodio imitacije. Uglavnom je imitirao Amerikance. I sve su bile tako grozne da smo se krivili od smeha.

Metalni Miki se nije smejao toliko kao Hopo i ja. Nije mu se sviđalo kad pomisli da se ekipa okrenula protiv njega. To ionako nije bilo važno jer smo taman prestali da se smejemo kad je poznat glas kazao: – Šta je tako smešno?

Okrenuli smo se. Niki je išla uzbrdo ka nama. Kao i uvek kad bih je ugledao, javio mi se čudan osećaj u stomaku. Kao da sam iznenada strašno ogladneo i kao da mi je pomalo muka.

Riđa kosa danas joj je bila puštena, padala joj je umršena niz leđa i gotovo doticala iskrzani šorc od teksasa. Nosila je žutu bluzu bez rukava s plavim cvetićima duž okovratnika. Opazio sam joj srebrni odsjaj na vratu. Krstić o lančiću. O ramenu je imala veliku jutanu torbu koja je delovala teško.

– Kasniš – reče Metalni Miki. – Čekali smo te.

Kao da je to bila njegova ideja.

– Šta ti je to u torbi? – upita je Hopo.

– Tata hoće da delim ovo đubre po vašaru.

Izvadila je letak iz torbe i pružila mu ga.

Dođite u Crkvu Svetog Tome i hvalite Gospoda. Nema većeg uzbuđenja od toga!

Nikin tata je bio vikar u našoj crkvi. Ja nikad nisam išao u crkvu – moji mama i tata nisu radili takve stvari – ali viđao sam ga po gradu. Nosio je male okrugle naočare, a ćelava glava mu je bila pegava kao i Nikin nos. Uvek se smešio i javljao, ali sam ga se ipak malo plašio.

– Sranje kroz gusto granje, čoveče – reče Debeli Gev.

„Sranje kroz gusto granje“ je bio još jedan od omiljenih izraza Debelog Geva, posle kog bi obično kazao „čoveče“, i to snobovskim naglaskom iz nekog razloga.

– Nećeš valjda stvarno? – upitao sam je pošto sam nas odjednom video kako traćimo ceo dan bazajući za Niki dok ona deli letke.

Samo me je pogledala. To me je malo podsetilo na mamu.

– Naravno da neću, *tikvane* – reče. – Uzećemo malo letaka i rasuti ih okolo kao da su ih ljudi pobacali, a ostalo ćemo frknuti u đubre.

Svi smo se nakezili. Nema ničeg boljeg nego da radiš nešto što ne smeš i pride zavrneš nekog odraslog.

Porazbacali smo letke, bacili torbu, pa krenuli u akciju. Tvister (koji je stvarno bio *super*); autodrom, gde se Debeli Gev tako zakucuo u mene da sam osetio kako mi kičma puca; raketa (koja je prošle godine bila baš uzbudljiva, a sad malo dosadna), džinovski tobogan, balerina i leteći ćilim.

Jeli smo viršle, a Debeli Gev i Niki su pecali patkice samo da bi ustanovili da to što osvojiš nagradu kad je upecaš ne znači i da ćeš dobiti baš ono što želiš. Otišli su odatle smejući se i gađajući se jeftinim plišanim igračkicama.

Poslepodne je tad već dobrano odmaklo. Uzbuđenje i adrenalin počeli su da splašnjavaju, a do svesti mi je polako dopiralo da mi je verovatno ostalo još samo toliko para za dve ili možda tri vožnje.

Mašio sam se za novčanik u džepu. Srce mi je sišlo u pete. Nije ga bilo.

– Sranje!

– Šta je? – upita Hopo.

– Izgubio sam novčanik.

– Jesi siguran?

– Pa naravno da sam siguran!

Proverio sam ipak i drugi džep, za svaki slučaj. I on je bio prazan. Sranje.

– Dobro, gde si ga poslednji put imao? – upita Niki.

Pokušavao sam da se setim. Znao sam da sam ga imao nakon poslednje vožnje zato što sam proverio. Uz to, posle toga smo kupili viršle. Nisam igrao „upecaj patku“, pa onda...

– Kod tezge s viršlama.

Tezga s viršlama bila je skroz na drugoj strani vašara, suprotno od tvistera i balerine.

– Sranje – ponovio sam.

– Hajdemo – reče Hopo. – Idemo da ga potražimo.

– Čemu? – reče Metalni Miki. – Sigurno ga je neko dosad našao i uzeo.

– Pozajmiću ti ja pare – reče Debeli Gev. – Mada mi nije mnogo ostalo.

Bio sam siguran da laže. Debeli Gev je uvek imao više para od nas. Kao što je uvek imao najbolje igračke i najnoviji, najsjajniji bicikl. Tata mu je držao lokalni pab *Bik*, a mama mu je prodavala kozmetiku *Ejvon*. Debeli Gev je bio široke ruke, ali znao sam da žarko želi još da se voza.

Ipak sam odmahnuo glavom. – Hvala, u redu je.

A nije bilo u redu. Suze su mi zapekle oči. Nije se radilo samo o tome što sam izgubio novac. Osećao sam se glupo, pokvario sam sebi dan. A znao sam i da će se mama naljutiti i kazati: „Jesam li ti rekla?“

– Idite vi – rekoh. – Ja ću da se vratim i potražim ga. Nema smisla da svi gubimo vreme.

– Super – reče Metalni Miki. – Ajmo. Idemo.

Svi su otperjali. Video sam da im je laknulo. Nisu oni izgubili novac niti je njima dan pokvaren. Odvukao sam se nazad, ka tezgi za viršle. Nalazila se tačno preko puta valcera, pa mi je to bio reper. Valcer-karusel stvarno ne možeš da promašiš. Stajao je nasred vašarišta.

Muzika je treštala iz krčavih prastarih zvučnika. Raznobojna svetla su bleskala, a deca su vrištala dok su se drvena

kola na drvenom karuselu, koji se i sam okretao, vrtela ukrug sve brže i brže.

Kad sam prišao bliže, pažljivije sam koračao i upiljio se u zemlju pretražujući pogledom. Otpaci, omoti od viršli, ali nigde novčanika. Naravno da ga nema. Metalni Miki je bio u pravu. Neko ga je našao i drpio mi pare.

Uzdahnuo sam i podigao pogled. Najpre sam ugledao Bledog. Naravno, nije mu to bilo ime. Kasnije ću saznati da se zove gospodin Haloran i da nam je to novi profesor.

Bledog nisi mogao da ne primetiš. Bio je za početak izrazito visok i mršav. Nosio je izbeljene farmerke, široku belu majicu i veliki slameni šešir. Ličio je na onog drevnog pevača iz sedamdesetih kog je moja mama volela – na Dejvida Bouvija.

Bledi je stajao nedaleko od tezge s viršlama, pio plavi ledeni sok na slamku i posmatrao valcer-karusel. Pa, bar sam ja mislio da posmatra karusel.

I sâm sam gledao u tom pravcu i tad sam opazio jednu devojčicu. Još sam bio iznerviran zbog novčanika, ali sam isto tako bio dvanaestogodišnji dečak kome su hormoni proradili i počeli da divljaju. Nisam svake noći čitao stripove pod čebetom uz baterijsku lampu.

Devojčica je stajala s jednom plavom drugaricom koju sam iz viđenja znao iz grada (tata joj je bio policajac ili tako nešto), no nju sam smesta potisnuo iz glave. Tužno je, ali je tako – lepota, prava lepota, prosto zaseni sve i svakog oko sebe. Plava drugarica je bila slatka, ali Valcer-devojčica – kako ću uvek misliti o njoj i pošto sam saznao njeno ime – bila je prava lepotica. Visoka i vitka, s dugom crnom kosom i još dužim nogama, tako glatkim i smeđim da su blistale na suncu. Nosila je suknjicu na karneriće i široku tregerku s natpisom *Opusti se* preko drečavozelene kratke majičice. Zadenula je kosu za uho, pa joj se zlatna alka presijavala na suncu.

Sramota me je da priznam da ispočetka nisam obraćao mnogo pažnje na njeno lice, ali kad se okrenula da kaže nešto plavoj drugarici, nisam se razočarao. Bilo je bolno lepo, sa punim usnama i kosim bademastim očima.

A onda je nestalo.

Jednog trenutka ona je bila tu, njeno lice je bilo tu, a u sledećem se začuo strašan zvuk koji je probijao bubne opne, kao da je neka silna neman rikhula iz utrobe zemlje. Kasnije sam saznao da je to bio zvuk okretnog prstena na prastarjoj osovini karusela koji je pukao od preteranog habanja i nedovoljnog održavanja. Nešto srebrno je sevnulo i odseklo joj lice, to jest pola lica, i ostavilo razjapljenu masu hrskavice, kostiju i krvi. Toliko krvi.

Delić sekunde kasnije, pre nego što sam stigao i da zinem da vrisnem, pored mene je proletelo nešto ogromno ljubičasto-crno. Začuo se zaglušujući tresak – jedna kola su se otkinula s karusela i zabila se u tezgu s viršlama u kiši razletelog metala i drveta – a potom cika i vriska dok su se ljudi bacali u stranu da ih izbegnu. Bio sam oboren i zakucan za zemlju.

Ljudi su popadali preko mene. Neko stopalo mi je nagazilo ručni zglob. Koleno me je munulo u glavu. Cipela me je šutnula u rebra. Zajaukao sam, ali sam nekako uspeo da se iskobeljam odatle i otkotrljam. Onda sam opet jauknuo. Valcer-devojčica je ležala kraj mene. Kosa joj je srećom pala preko lica, ali prepoznao sam njenu tregerku i onu drečavozelenu majičicu iako su obe bile natopljene krvlju. I niz nogu joj je lila krv. Drugi komad oštrog metala prosekao joj je kost tik ispod kolena. Potkolenica joj je visila, držale su je samo žilave tetive.

Uskoprcao sam se da pobegnem – očigledno je bila mrtva, ništa nisam mogao da uradim – a onda me je ona uhvatila za ruku.

Okrenula je krvavo smrskano lice ka meni. Usred sveg tog crvenila jedno smeđe oko zurilo je u mene. Drugo joj je mlitavo počivalo na unakaženom obrazu.

– Pomozi mi – zaječala je. – Pomozi mi.

Hteo sam da pobegnem. Hteo sam da vrisnem i zaplačem i povratim u isti mah. Možda bih sve to i uradio da me nečija krupna snažna šaka nije šćepala za rame i nečiji blagi glas rekao: – U redu je. Znam da si se uplašio, ali moraš pažljivo da me slušaš i radiš tačno onako kako ti kažem.

Okrenuo sam se. U mene je gledao Bledi. Tek tad sam uvideo da mu je lice pod šešikom širokog oboda belo kao i majica. Oči su mu bile prozirno sive i zamagljene. Izgledao je kao duh, ili vampir, i ja bih ga se pod nekim drugim okolnostima sigurno uplašio. Sad je međutim bio odrasla osoba, a meni je bilo nužno da mi neko odrastao kaže šta da radim.

– Kako se zoveš? – upita.

– E-e-edi.

– Dobro, Edi. Jesi li povređen?

Odmahnuo sam glavom.

– Dobro. Ali ova mlada dama jeste, i zato moramo da joj pomognemo. U redu?

Klimnuo sam glavom.

– Evo šta treba da uradiš... Uhvati joj nogu tu i čvrsto je stegni, baš čvrsto.

Uzeo mi je ruke i postavio ih na devojčicinu nogu. Bila je vrela i ljigava od krvi.

– Držiš?

Ponovo sam klimnuo glavom. Na jeziku sam osećao gorak i metalan ukus straha. Osećao sam kako mi krv curi između prstiju iako sam baš snažno stisnuo, najjače što sam mogao.

Iz daljine se, mnogo dalje nego što se činilo, čulo gruvanje muzike i oduševljeno cicanje. Devojčica je prestala da

vrišti. Sad je ležala nepomično i nemo, čulo se samo njeno tiho isprekidano disanje, i to sve slabije.

– Edi, moraš da se koncentrišeš, važi?

– Važi.

Zurio sam u Bledog. Izvukao je kaiš iz farmerki. Bio je to dugačak kaiš, predugačak za njegov mršav pas, sa izbušenim dodatnim rupicama da se još više stegne. Čudno kakve gluposti zapažao u najgorim trenucima. Primetio sam na primer da je Valcer-devojčici spala jedna gumena espadrila. Ružičasta i svetlucava. I pomislio sam kako joj verovatno više neće ni biti potrebna pošto joj je noga gotovo odsečena.

– Edi, jesi li tu?

– Jesam.

– Dobro. Još samo malo. Odlično ti ide, Edi.

Bledi je uzeo kaiš i obavio ga devojčici pri vrhu butine, a onda ga je zategao iz sve snage. Bio je snažniji nego što je delovao. Gotovo istog trena video sam kako krv prestaje da kulja.

Pogledao me je i klimnuo glavom. – Sad možeš da je pustiš. Ja ću preuzeti.

Sklonio mi je šake. Sad kad je napetost prošla, počele su da se tresu. Obgrlio sam se i zavukao ih pod miške.

– Hoće li biti dobro?

– Ne znam. Nadam se da će uspjeti da joj spasu nogu.

– A lice? – šapatom sam upitao.

Pogledao me je, a nešto u njegovim bledosivim očima me je učutkalo. – Jesi li joj i pre gledao u lice, Edi?

Zaustio sam nešto da kažem, ali nisam znao šta niti sam shvatao zašto mu glas odjednom ne zvuči više tako prijateljski.

Onda je odvratio pogled i tiho rekao. – Preživeće. To je najvažnije.

A onda se nad nama prolomila grmljavina i prve kapi kiše počele su da padaju.

Pretpostavljam da sam tad prvi put shvatio kako sve može u sekundi da se promeni. U tren oka možemo da ostanemo bez onoga što uzimamo zdravo za gotovo. Možda sam je zbog toga uzeo. Da se uhvatim za nešto. Da je sačuvam. Bar sam tako sebi rekao.

No to je, kao i većina onoga što sebi kažemo, verovatno bilo samo puko sranje kroz gusto granje.

U lokalnim novinama su nas prozvali herojima. Odveli su mene i gospodina Halorana natrag u park i slikali nas.

Potpuno neverovatno, ono dvoje što su bili u kolima karusela koja su se otkinula zadobili su samo prelome, posekotine i uboje. Nekoliko ljudi koji su stajali okolo zadobili su gadne posekotine koje su morale da se ušivaju, a došlo je do još ponekog preloma i slomljenog rebra u stampeđu koji je nastao kad su se ljudi razbežali.

Preživela je čak i Valcer-devojčica (koja se zapravo zvala Elajza). Doktori su uspeli da joj prišiju nogu i da joj nekako spasu oko. U novinama su to nazvali čudom. Nisu pominjali ostatak njenog lica.

Kao i sa svim dramama i tragedijama, interesovanje i za ovu nesreću postepeno je jenjavalo. Debeli Gev je prestao da priča gadne viceve (uglavnom o ostajanju bez nogu), a čak je i Metalnom Mikiju dosadilo da me zove superherojem i pita gde sam ostavio plašt. Zamenile su je druge vesti i tračevi. Na auto-putu A36 došlo je do sudara u kome je poginuo rođak jednog klinca iz škole, a onda je Meri Bišop, koja je bila na trećoj godini, ostala u drugom stanju. Život se, kako to biva, nastavljao.

Nije me to mnogo potreslo. I samom mi je ta priča već pomalo dodijala. A i nisam bio od dece koja vole da su u

centru pažnje. Uz to, što sam manje o tome pričao, ređe sam morao da zamišljam otkinuto lice Valcer-devojkice. I košmari su polako prolazili. Moji tajni odlasci do korpe s vešom sa uprljanim čaršavima takođe su se prorodili.

Mama me je nekoliko puta pitala da li želim da obiđem Valcer-devojkicu u bolnici. Svaki put sam govorio ne. Nisam želeo nikad više da je vidim. Nisam hteo da pogledam u njeno unakaženo lice. Nisam hteo da me one smeđe oči prekorno gledaju: *Znam da si hteo da pobegneš, Edi. Da te gospodin Haloran nije šćepao, ostavio bi me tamo da umrem.*

Mislim da ju je gospodin Haloran obilazio. I to često. Pretpostavljam da je imao vremena. Tek je u septembru trebalo da počne da radi u školi. Očigledno je bio rešio da se nekoliko meseci ranije useli u unajmljenu kuću i smesti se.

To je pretpostavljam bila dobra ideja. Tako su svi u gradu imali priliku da se naviknu da ga viđaju. Raskrstio je sa svim pitanjima pre nego što je ušao u učionicu:

Šta mu je s kožom? On je *albino*, strpljivo su objašnjavali odrasli. To znači da nema nešto što se naziva pigment, što većini ljudi daje uobičajenu ružičastu ili smeđu boju kože. *A sa očima?* Ista stvar. Samo nemaju pigment. *Dakle, nije nakaza ni čudovište ni duh?* Nije. Samo normalan čovek sa zdravstvenim poremećajem.

Nisu bili u pravu. Gospodin Haloran je bio sve i svašta, ali normalan nikad nije bio.

2016.

Pismo stiže bez pompe i fanfara, pa čak i bez lošeg predosećaja. Upada u sanduče za poštu, zbije se između *Mekmilanove* koverta za dobrovoljne priloge i letka za novu piceriju.

I ko još uopšte danas šalje pisma? Čak je i moja majka, sa sedamdeset i osam godina, prihvatila imejl, Tviter i Fejsbuk. Zapravo, bolje se razume u tehnologiju od mene. Ja sam pomalo ludista. To silno zabavlja moje učenike, koji kao da govore na stranom jeziku kad pričaju o Snepčetu, bukmar-kovima, tagovima i Instagramu. *Mislio sam da predajem engleski*, često im ojađeno kažem, *a pojma nemam šta pričate*.

Ne prepoznajem rukopis na koverti, a opet danas jedva prepoznajem i svoj. Sad sve ide preko tastature i tač-skrina.

Prosecam kovertu i gledam njen sadržaj dok sedim za kuhinjskim stolom i pijuckam kafu. Zapravo, nije baš tako. Sedim za stolom i zurim u sadržaj, a kafa pored mene se hladi.

– Šta je to?

Trgnem se i osvrnem oko sebe. Kloji se dovlači u kuhinju i zeva lica još zgužvanog od sna.

– Ovo je – kažem i pažljivo ga savijam – nešto što se zove pismo. U stara vremena ljudi su koristili pisma kao sredstvo komunikacije.

Uputi mi prezriv pogled i pokaže mi srednji prst. – Znam da pričaš, ali čujem samo bla-bla-bla.

– To je problem sa današnjom omladinom. Prosto ne sluša.

– Ede, jedva da i otac možeš da mi budeš, pa što onda pričaš kô moj deda?

Ima pravo. Imam četrdeset dve godine, a Kloj se bliži tridesetj. (Mislim. Nikad mi nije rekla, a ja je kao pravi džentlmen ne pitam.) Ne deli nas previše godina, ali ipak se često čini kao da nas dele decenije.

Kloj je mladolika i kul i mogla bi da prođe kao tinejdžerka. Ja to nisam, a verovatno bih mogao da prođem kao penzioner. Moj bi se izgled blago rečeno mogao nazvati izjedan brigom. Mada, ustanovio sam da čoveka ne izjedaju samo brige, već i kajanje.

Kosa mi je i dalje gusta i gotovo crna, ali moje bore od smeha odavno su izgubile smisao za humor. Pogurio sam se kao i većina visokih ljudi, a omiljena odeća mi je ono što Kloj naziva polovnim šikom. Odelo, prsluk i cipele. Imam i neke farmerke, ali ih ne nosim na posao, gde obično boravim – osim kad nisam zavučen u radnu sobu – pošto često i preko raspusta držim dodatna predavanja.

Mogao bih da kažem da je to stoga što volim da predajem, ali niko ne voli svoj posao baš toliko. Radim to zato što mi je potreban novac. A to je i razlog što Kloj živi ovde. Ona mi je stanarka, a volim da mislim i prijatelj.

Istina, čudan smo par. Kloj nije tip stanara kakvog bih inače primio, ali onaj ko je trebalo da se useli odustao je u poslednji čas, a ćerka jednog poznanika znala je devojk

kojoj je hitno trebala soba. Čini se da funkcioniše, a i kirija mi nije naodmet. A i društvo.

Možda se čini čudno što mi je uopšte potreban stanar. Prilično sam dobro plaćen, a kuću u kojoj živim dala mi je mama, te sam siguran da mnogi misle kako živim lagodnim životom i neopterećen kreditima.

Tužna istina je da je kuća kupljena kad je kamata bila dvocifrena, da je ponovo stavljena pod hipoteku da bi se renovirala, pa onda još jednom da se ocu plati nega kad je njegova bolest suviše uzela maha da bismo se o njemu brinuli kod kuće.

Mama i ja zajedno smo živeli ovde do pre pet godina, kad je upoznala Džerija, bivšeg bankara veseljaka koji je odlučio sve da batali i ode u Viltšir da živi na selu od sopstvenog rada, u eko-kući koju je sam podigao.

Nemam ništa protiv Džerija. Nemam ništa ni u njegovu korist, ali čini se da je mama srećna uz njega, a to je, pošto volimo da lažemo, najbitnije. Iako su mi četrdeset dve godine, pretpostavljam da jednim delom ne želim da mama bude srećna i sa kim sem sa tatom. To je detinjasto, nezrelo i sebično. Slažem se.

Uz to, mamu u sedamdeset osmoj iskreno zaboje dupe. Nije baš te reči upotrebila kad mi je rekla da je odučila da živi sa Džerijem, ali shvatio sam poruku:

„Moram da pobegnem iz ove kuće, Ede. Suviše me uspomena za nju veže.“

„Hoćeš da prodaš kuću?“

„Ne, hoću da ostane tebi, Ede. Uz malo ljubavi mogla bi da bude divan porodični dom.“

„Mama, ja nemam ni partnerku, a kamoli porodicu.“

„Nikad nije kasno.“

Nisam na to ništa rekao.